

คอลัมน์ “บางขุนพรหมชวนคิด” ฉบับวันที่ 31 มกราคม 2568

เมื่อเข้าสู่ยุคโลกเดือด เราจะรับมืออย่างไร

ทรงกลด รัฐบุรุษ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

เกือบ 20 ปีมาแล้ว ที่ภาวะโลกร้อน (Global Warming) ถูกพูดถึงกันอย่างกว้างขวางนับตั้งแต่ Al Gore อดีตรองประธานาธิบดีสหรัฐฯ ตีแผ่ปัญหาโลกร้อนผ่านสารคดี “An Inconvenient Truth” ปี 2008 เพื่อให้คนทั่วโลกหันมาสนใจและตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เราจึงได้ยินคำว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) หรือ ภาวะโลกรวน บ่อยขึ้นตามหนังสือต่าง ๆ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา จนปัจจุบันเราได้มาถึงยุคโลกเดือด (Global Boiling) ตามที่เลขาธิการสหประชาชาติคนปัจจุบันได้กล่าวไว้ในปี 2023 แต่ผู้อ่านหลายท่านอาจยังรู้สึกว่ Climate Change เป็นเรื่องไกลตัวทั้งที่จริง ๆ แล้วเราเริ่มเห็นผลกระทบที่รุนแรงของ Climate Change บ่อยครั้งขึ้น โดยหากมองย้อนไปแค่ 1 ปี ก็พบว่าโลกเผชิญภัยพิบัติครั้งใหญ่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นสเปนที่เผชิญน้ำท่วมครั้งประวัติศาสตร์จากฝนตกหนักในระยะเวลาเพียง 14 ชั่วโมง ภูเขาไฟที่ตักหนักสุดในรอบ 75 ปี ลอสแอนเจลิสเกิดไฟป่าจากภาวะแห้งแล้งรุนแรงที่มาพร้อมกับกระแสลมทำให้ต้องอพยพผู้คนกว่า 180,000 คน หรือแม้แต่ภาคเหนือของไทยที่เผชิญน้ำท่วมเป็นวงกว้างจากฝนตกหนักต่อเนื่องยาวนานโดยมีปริมาณฝนมากกว่าปกติ 50-60% เหตุการณ์เหล่านี้สะท้อนภัยธรรมชาติจากสภาพอากาศสุดขั้ว (extreme weather events) ที่มีแนวโน้มเกิดบ่อยขึ้นและด้วยความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในวงกว้าง ดังนั้น การเตรียมการเพื่อรับมือ Climate Change อย่างเหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญที่เราต้องให้ความสนใจอย่างจริงจัง

การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Mitigation)

การรับมือ Climate Change ที่เรามักได้ยินกันโดยทั่วไปอาจแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง ที่ต้องทำควบคู่กัน แนวทางแรก คือ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) เพื่อแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหาที่ทำให้อุณหภูมิโลกสูงขึ้น โดยมีกลไกขับเคลื่อนหลัก ได้แก่ ความตกลงปารีส (Paris Agreement) และเวทีการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Conference of Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change: COP) ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปีและมีผู้แทนภาครัฐจากทั่วโลกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม โดยประเทศภาคีสมาชิกมากกว่า 190 ประเทศ มีการประกาศเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของแต่ละประเทศและกำหนดทิศทางการดำเนินการ

ร่วมกันในการบรรลุเป้าหมายที่จะพยายามจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยในปี 2100 เมื่อเทียบกับก่อนปฏิวัติอุตสาหกรรมไม่ให้เกินกว่า 1.5 องศาเซลเซียส¹ แต่การทำให้สำเร็จอาจไม่ง่ายเนื่องจาก Mitigation ไม่ได้สะท้อนเพียงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม แต่ยังสะท้อนปัญหาด้านสังคมและความไม่เท่าเทียมในหลายมิติ

Mitigation จะสำเร็จได้ ต้องอาศัยกลไกที่เหมาะสม

ในมิติระหว่างประเทศที่การสะสมของก๊าซเรือนกระจกเกิดจากประเทศพัฒนาแล้วเป็นหลักตั้งแต่หลังยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมในช่วงศตวรรษที่ 19 แต่ประเทศที่ได้รับผลกระทบสูงกลับเป็นประเทศที่อยู่ในตำแหน่งที่เสี่ยงหรือมีโครงสร้างเศรษฐกิจที่เปราะบางต่อภัยพิบัติหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ประเทศไทยซึ่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยกว่า 1% ของทั้งโลก แต่มีความเสี่ยงอยู่ในอันดับ 9 จาก 180 ประเทศทั่วโลก² ขณะที่ในมิติภาคธุรกิจประเทศไทยมีภาคพลังงานและภาคขนส่งที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง แต่ภาคเกษตรและภาคการท่องเที่ยวซึ่งเกี่ยวข้องกับปากท้องของประชาชนจำนวนมากและรายได้ขึ้นกับสถานะดินฟ้าอากาศกลับได้รับผลกระทบสูง ดังนั้น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ถูกต้องจึงต้องเริ่มจากกลไกที่เหมาะสมของมาตรการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น ภาษีคาร์บอน (Carbon Tax) ซึ่งเป็นการควบคุมราคาคาร์บอน หรือ ระบบซื้อขายใบอนุญาตการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Trading Scheme: ETS) ซึ่งเป็นการควบคุมปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยตรง โดยต้องทำให้แน่ใจว่าผู้ที่ก่อปัญหาจะต้องแบกรับต้นทุนส่วนเพิ่ม เพื่อให้ดำเนินธุรกิจโดยคำนึงผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม และรายได้จากมาตรการเหล่านี้ควรนำมาสนับสนุนผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันทางธุรกิจได้ดีขึ้น

ธุรกิจขนาดใหญ่ต้องเร่งปรับตัวจากแรงกดดันของประเทศคู่ค้า

แม้ในหลายประเทศรวมถึงไทยยังอยู่ระหว่างศึกษาเพื่อนำมาตรการที่เหมาะสมกับบริบทของตนเองมาใช้ แต่ในระยะยาวการปรับตัวไปสู่กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้นคงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ที่ยังมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงซึ่งสำหรับประเทศไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมพลังงาน การขนส่ง และภาคเกษตรกรรม นอกจากนี้ เราเริ่มเห็นแรงกดดันที่เพิ่มมากขึ้นจากหลากหลายทิศทาง เช่น บางธุรกิจต้องเผชิญมาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้าที่มุ่งเน้นให้ผู้ส่งออกต้องปรับ

¹ สำหรับประเทศไทย ได้ประกาศในการประชุม COP ครั้งที่ 26 ว่ามีเป้าหมายเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ในปี 2050 และปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ในปี 2065

² Eckstein, D., Kunzel, V., & Schäfer, L. (2021). *Global Climate Risk Index 2021. Who Suffers Most from Extreme Weather Events? Weather-Related Loss Events in 2019 and 2000 to 2019*. Germanwatch.

กระบวนการผลิตให้ปล่อยคาร์บอนลดลง อาทิ Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) และการเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวของสหภาพยุโรป ขณะที่ด้านเงินทุนก็เจอความคาดหวังของนักลงทุนที่คัดเลือกหุ้นและตราสารหนี้โดยให้น้ำหนักกับธุรกิจที่มีการดำเนินการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อย่างไรก็ตาม แม้จะมีแรงผลักดันให้ต้องปรับตัวแต่การปรับตัวก็ไม่ง่ายเนื่องจากการลงทุนในเทคโนโลยีเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกต้องใช้เงินจำนวนมากและอาจยังไม่คุ้มค่าการลงทุน ดังนั้น ความสำเร็จของการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกส่วนหนึ่งจึงขึ้นกับพัฒนาการของเทคโนโลยีที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีการดักจับและกักเก็บคาร์บอน เทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน และเทคโนโลยียานยนต์พลังงานไฮโดรเจน ว่าจะสามารถพัฒนาให้ต้นทุนที่ถูกลงและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

SMEs ต้องเริ่มปรับตัวแล้วเช่นกัน แต่ต้องคำนึงถึงความพร้อมและบริบทของประเทศ

นอกจากธุรกิจขนาดใหญ่แล้ว SMEs ก็ต้องเร่งปรับตัวเนื่องจากมีโอกาสที่แรงกดดันต่าง ๆ จะขยายมาถึงในไม่ช้า เช่น CBAM ที่ต่อไปอาจจะครอบคลุมถึงห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจขนาดใหญ่ การลงทุนจากบริษัทข้ามชาติเพื่อมาตั้งฐานการผลิตในไทยก็เริ่มให้ความสำคัญกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของบริษัทคู่ค้าในห่วงโซ่อุปทานมากขึ้น หรือแม้แต่ผู้บริโภคเองก็มีแนวโน้มที่จะเลือกซื้อสินค้าและบริการโดยให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น SMEs ที่สามารถปรับตัวได้เร็วก็จะสามารถพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส แต่หากไม่ปรับตัวก็จะกลายเป็นความเสี่ยงที่สำคัญในอนาคตของหลายธุรกิจ อย่างไรก็ตาม การปรับตัวของ SMEs ก็ควรคำนึงถึงความพร้อมของ SMEs ทั้งในด้านเงินทุนและองค์ความรู้ รวมถึงบริบทของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมี SMEs จำนวนมาก การปรับตัวจึงต้องค่อยเป็นค่อยไป ไม่ช้าเกินไปจนกลายเป็นความเสี่ยง แต่ก็ต้องไม่เร็วเกินไปจนอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวม โจทย์สำคัญคือ การทำให้ SMEs เริ่มตระหนักถึงผลกระทบของกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังจะเกิดขึ้น เห็นความจำเป็นของการต้องปรับตัว รวมถึงเริ่มศึกษาวิธีวัดคาร์บอนของสินค้าและสร้างความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการปรับตัวที่เหมาะสมกับธุรกิจให้การเปลี่ยนผ่านเป็นไปอย่างราบรื่น

การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Adaptation) มีความสำคัญสำหรับไทย

แนวทางที่สอง คือ การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Adaptation) เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิเฉลี่ยและสภาพอากาศสุดขั้วซึ่งปรากฏเด่นชัดขึ้นเรื่อย ๆ โดยประเทศไทยมีความเสี่ยงต่อทั้งภัยแล้ง น้ำท่วม หรือระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และรายได้ของประชาชนเป็นวงกว้าง ทั้งนี้ แม้ภัยธรรมชาติจะเป็นเรื่องใกล้ตัวที่คนไทย

เผชิญบ่อยครั้ง แต่เราต้องตระหนักว่าต่อไปเราจะเจอภัยธรรมชาติครั้งใหญ่ที่รุนแรงขึ้นและจะเกิดบ่อยครั้งขึ้น ดังนั้น คำถามสำคัญ คือ เราเตรียมการรองรับปัญหาเหล่านี้ได้แค่ไหน โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่าประเทศไทยมีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก แต่ความสามารถในการปรับตัวเรายังรั้งอยู่ลำดับท้าย ๆ³

การปรับตัวสำหรับประเทศไทยยังมีความท้าทายค่อนข้างมากเนื่องจากภาคธุรกิจสำคัญที่เปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในลำดับต้น ๆ คงหนีไม่พ้นภาคเกษตรกรรมและภาคการท่องเที่ยว ทำให้การปรับตัวต้องเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก และต้องใช้ทรัพยากรทั้งเงินทุนและองค์ความรู้ที่หลากหลายในการแก้ปัญหา ส่วนหนึ่งเนื่องจากความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติในแต่ละพื้นที่มีรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น ภาคใต้เสี่ยงต่อพายุและน้ำท่วมฉับพลัน ภาคเหนือเสี่ยงต่อไฟป่าและดินโคลนถล่ม ขณะที่ภาคอีสานอาจเสี่ยงต่อภัยแล้งมากกว่าภาคอื่น ๆ อีกทั้งความเปราะบางของแต่ละพื้นที่ก็ไม่เหมือนกันขึ้นกับรูปแบบการประกอบอาชีพของพื้นที่นั้น ๆ เช่น พื้นที่ที่เน้นการปลูกข้าวซึ่งต้องการน้ำมากจะเปราะบางต่อภัยแล้งและปริมาณฝนที่ไม่สม่ำเสมอ และถ้าอยู่ใกล้ชายฝั่งก็จะเสี่ยงต่อการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเลที่ทำให้น้ำเค็มรุกคืบเข้ามา ขณะที่พื้นที่ที่เน้นอาชีพบริการซึ่งขึ้นกับจำนวนนักท่องเที่ยวจะอ่อนไหวต่อสภาพฟ้าฝนที่ตกบ่อยขึ้น ทั้งนี้ คนที่รู้และเข้าใจปัญหาดีที่สุด คือ คนในพื้นที่ ชุมชน หรือท้องถิ่นนั้น ๆ ดังนั้น การปรับตัวที่ตอบโจทย์ ตรงจุด และมีประสิทธิภาพ จึงต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของท้องถิ่นเป็นสำคัญ

ภาคเกษตรมีเทคโนโลยีหลายอย่างที่จะช่วยในการปรับตัวได้

การแก้ปัญหาโดยหวังพึ่งวิธีเดิม ๆ โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรมก็ทำได้ยากขึ้น เช่น ระบบชลประทานอาจไม่สามารถจัดส่งน้ำให้เพียงพอหากปริมาณฝนในปีนั้นลดลงหรือหน้าแล้งยาวนานขึ้น การปรับปรุงดินการเพาะปลูกเพื่อให้สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ก่อนช่วงเวลาน้ำท่วมอาจทำได้ยากเมื่อฤดูกาลมีความไม่แน่นอนและโอกาสเกิดน้ำท่วมฉับพลันโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้มีสูงขึ้น ในระยะไปต่อการนำแนวคิดและเทคโนโลยีด้านการเกษตรสมัยใหม่มาใช้จึงเป็นทางรอดที่สำคัญ เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำโดยใช้ระบบชลประทานแบบหยด (Drip Irrigation) การใช้เทคโนโลยีเพื่อคาดการณ์สภาพแวดล้อมและเพิ่มผลผลิต (Agritech) อาทิ Drone เพื่อเก็บข้อมูลสภาพพื้นที่และสำรวจการเติบโตของพืช การใช้ AI ในการพัฒนาพันธุ์พืชที่ใช้น้ำน้อยหรือทนทานต่อสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ รวมถึงการนำ Climate-Smart Agriculture (CSA) มาประยุกต์ใช้โดยให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้ชุมชนปรับตัวและสามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างยั่งยืน อาทิ ระบบไร่นาวนเวียน วนเกษตร นอกจากนี้ เทคโนโลยี

³ Swiss Re Institute. (2021). *Economics of climate change: no action not an option*.

ที่ก้าวหน้าจะช่วยสนับสนุนให้เกิดระบบประกันภัยด้านสภาพภูมิอากาศที่สามารถอิงกับดัชนีชี้วัดสภาพอากาศ (weather index-based insurance) เช่น การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยระบุเขตภัยพิบัติ และตรวจสอบความเสียหาย แทนการยึดผลกระทบความเสียหายทางการเกษตรโดยตรงแบบเดิมซึ่งต้องใช้คนลงแปลงไปสำรวจ โดยการมีระบบประกันภัยที่ดีจะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันแก่เกษตรกรไทยให้เข้มแข็งในระยะยาว

ภาคท่องเที่ยวต้องเตรียมรับมือสภาพอากาศที่แปรปรวน

ภาคท่องเที่ยวก็จำเป็นต้องปรับตัว เช่น การปรับวิธีการท่องเที่ยวเพื่อลดการกระจุกตัวของรายได้ในฤดูท่องเที่ยวช่วงปลายปีถึงต้นปี เนื่องจากหากในช่วงนั้นเกิดอากาศแปรปรวนมีฝนตกชุกหรือน้ำท่วมก็จะกระทบรายได้ส่วนใหญ่ โดยอาจหาจุดขายทางวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวได้ตลอดทั้งปีหรือมาเที่ยวได้แม้อากาศไม่เอื้ออำนวย นอกจากนี้ ต้องร่วมมือกันหาแนวทางฟื้นฟูและดูแลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อคงความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การสร้างหรือฟื้นฟูแนวปะการังเพื่อลดผลกระทบจากปัญหาปะการังฟอกขาวจากการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิน้ำทะเล หรือการทำโครงสร้างเพื่อลดการกัดเซาะชายฝั่งจากระดับน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น การปรับตัวจึงจำเป็นต้องทำหลายด้านควบคู่กันเพื่อรักษาความน่าดึงดูดของท้องถิ่น และในขณะเดียวกันก็ต้องไม่ประมาทและหาแนวทางลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นโดยกระจายความเสี่ยงด้านรายได้ที่เหมาะสม

Mitigation และ Adaptation ต้องทำควบคู่กันเพื่อออกจากวิกฤต

มองไปข้างหน้าผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอาจมาเร็วกว่าที่เราคิด โดยอุณหภูมิเฉลี่ยในปี 2024 เพิ่มขึ้นมาแล้ว 1.6 องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับก่อนปฏิวัติอุตสาหกรรม สูงกว่าเป้าหมายที่ประชาคมโลกจะพยายามร่วมกันที่ 1.5 องศาเซลเซียส ในปี 2100 นอกจากนี้ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกยังมีความท้าทายและความไม่แน่นอนเพิ่มขึ้นหลัง โดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาเซ็นคำสั่งนำสหรัฐฯ ซึ่งเป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกอันดับ 2 ของโลก ถอนตัวจาก Paris Agreement ตั้งแต่วันแรกที่เข้ารับตำแหน่งในสมัยที่ 2 ขณะที่คณะกรรมการธนาคารกลางสหรัฐฯ (Federal Reserve Board) ก็ประกาศถอนตัวออกจากเครือข่ายของธนาคารกลางและผู้ดูแลด้านระบบการเงินที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Network of Central Banks and Supervisors for Greening the Financial System: NGFS)⁴ สวนกระแสความร่วมมือของนานาประเทศที่พยายามลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งเป็นภัยคุกคามในระดับวิกฤตที่โลกกำลังเผชิญร่วมกัน ดังนั้น ในระยะต่อไปเราอาจเห็นมาตรการทางการค้า

⁴ ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ NGFS ตั้งแต่ปี 2019 และยังคงเป็นสมาชิกอยู่จนถึงปัจจุบัน

หรือมาตรการอื่น ๆ ที่เข้มงวดขึ้นและมาเร็วขึ้น รวมถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
อาจรุนแรงกว่าที่คาดไว้เดิม

ประเทศที่มีความเสี่ยงและเปราะบางอย่างประเทศไทยจึงต้องเร่งหาสมดุลในการปรับตัวระหว่าง
Mitigation และ Adaptation รวมถึงกำหนดความซ้ำเร็วในการปรับตัวให้เหมาะสมกับบริบทของบ้านเรา
แต่สิ่งสำคัญที่สุด คือ เราต้องทำให้การปรับตัวเกิดขึ้นได้จริงในทางปฏิบัติไม่ใช่เป็นเพียงแค่นโยบาย ซึ่งต้อง
อาศัยทุกภาคส่วนเพื่อสร้าง 3 ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ความตระหนักรู้ ความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้และ
เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และเงินทุนสำหรับการเปลี่ยนผ่าน ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างผลักดัน
เพื่อให้เกิดการเริ่มปรับตัวอย่างเป็นรูปธรรมโดยร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ 8 แห่ง จัดทำโครงการ “Financing
the Transition” เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์สินเชื่อและบริการที่ช่วยสนับสนุนให้ภาคธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs
ปรับกระบวนการดำเนินงานที่มีหรือที่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมสูง ไปสู่การดำเนินงานที่มีหรือที่ได้รับ
ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมน้อยลง หรือ “จาก brown เป็น less brown” โดยมีเป้าหมายที่จะให้สินเชื่อภายใต้
โครงการดังกล่าว 100,000 ล้านบาท ภายในปี 2025

ผู้เขียนก็หวังว่าก้าวเล็ก ๆ ที่ทำให้เห็นผลจริงในวันนี้ จะสามารถขยายต่อยอดไปสร้างภูมิคุ้มกันและ
สร้างโอกาสให้เศรษฐกิจไทยในวงกว้างได้ในอนาคตอันใกล้

** บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของหน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัด**-
